

CİNSELLİK EĞİTİMİ ÜZERİNE

Psikolojik Danışmanlık
ve Rehberlik Servisi

Cinsellik Eğitimi

Bireylerin **fiziksel, zihinsel, duygusal açıdan cinsel** olarak iyi olma halini amaçlar. Anatomi, cinsel davranışlar, cinsel kimlik, toplum, sağlık ve gelişim gibi konuları kültürel ve ailevi değerlerin de farkında olarak interaktif şekilde aktarmayı hedefler.

Eğitim İçin Doğru Zaman Nedir?

Ebeveynlerin kafasını kurcalayan sorulardan biri de ne zaman verileceğine dairdir. Cinsellik eğitimi, ergenlik döneminden geçen çocuğa gergin bir yemek masası etrafında sperm ve yumurtadan **bahsetme zorunluluğu** değildir.

Çocuklara verilen tepkiler, sorulan sorulara yanıtlar ve edilen sohbetlerin hepsi birer cinsellik eğitimi anı olabilir. Cinsellik eğitimi çocuklarınıza anlattığınız bir şeyden çok, onlarla **hakkında konuştuğunuz** bir şey olduğunda çok daha sağlıklı sonuçlar verir. Çocuklarınızla bu konularda konuşuyorken ciddi bir ortama ihtiyacınız yoktur, sizler de çekiniyor olabilirsiniz. Araba kullanırken ya da ev içinde çamaşır katlarken sohbet etmek daha rahat ettiğiniz bir süreç olabilir.

ÇOCUKLARDA CİNSELLİK EĞİTİMİ

İlk cinsellik eğitimi **doğumdan itibaren kurulan iletişimde**, kullanılan kelimelerle başlar. Doğru anatomik bilgileri kullanmak ve özel bölgelerden bahsetmek için hiçbir zaman erken değildir. Eğer daha önceden çocuğa “kuku, pipi” vb. kelimeler kullanıldıysa “biliyor musun, onun adı **kuku değil vulvaymış** ben de yeni öğrendim ve sen de doğrusunu bil istedim” denilebilir.

Çocuklar dizilerden, akranlarından ya da kendilerinden büyük çocuklardan akrabalarından ve dış dünyadan cinselliğe dair bir şeyler duyabilir. Bu küfür, fıkra ya da uydurma bir hikaye de olabilir. Bazen de **kendi bedenlerinde deneyimlediklerini** de dile getirebilirler. Bu durumlarda çocuklar soru sorabilir ya da yetişkinleri şok edecek yorumlarda bulunabilir. Çocuğunuzun sorduğu soruya nasıl cevap vereceğinizi bilmiyor olabilirsiniz. Bu durumlarda **“Çok güzel bir soru bu, ama cevabını nasıl anlatacağımı bilmiyorum, araştırıp sana bunun cevabını vereceğim.”** Demek gerekir. Bu cevabı alan çocuk, sorusunun cevabını bilmeseniz de onun için araştıracağınızı ve konuyu önemseyeceğinizi bilir. Yeter ki araştırıp cevap vermeyi unutmayın.

Ruh sağlığı uzmanlarının bebeklik çağında önerdiği davranışlardan biri de, çocuğu giydirirken **bedeni tanımları** açısından, “şimdi sağ kolundan geçiriyorum bluzunu” gibi belirtici cümleler kullanmaktır. Bu hem bebeğin ne olduğunu anlamasını hem de kelimeleri öğrenmesini sağlar. Bunun benzeri cinsel organlar için de yapılmalıdır (Şimdi bezini açıp penisine krem süreceğim vb.).

Kol kelimesini hiç kullanmadığınızı varsayalım..

“Şu bluzunu geçir işte orandan, Şeyinde bir şey mi var?”

koluna dair bu ve benzeri cümlelerle karşılaşan bir çocuk, **kolunun büyük ihtimalle anormal ya da konuşulmaması gereken bir bölgesi** olduğunu düşünür.

Bir gün düşüp kolunu incittiği zaman, kolu kaşındığında ya da koluyla ilgili bir şey deneyimlediği zaman ailesiyle veya başkalarıyla paylaşması da zor olur.

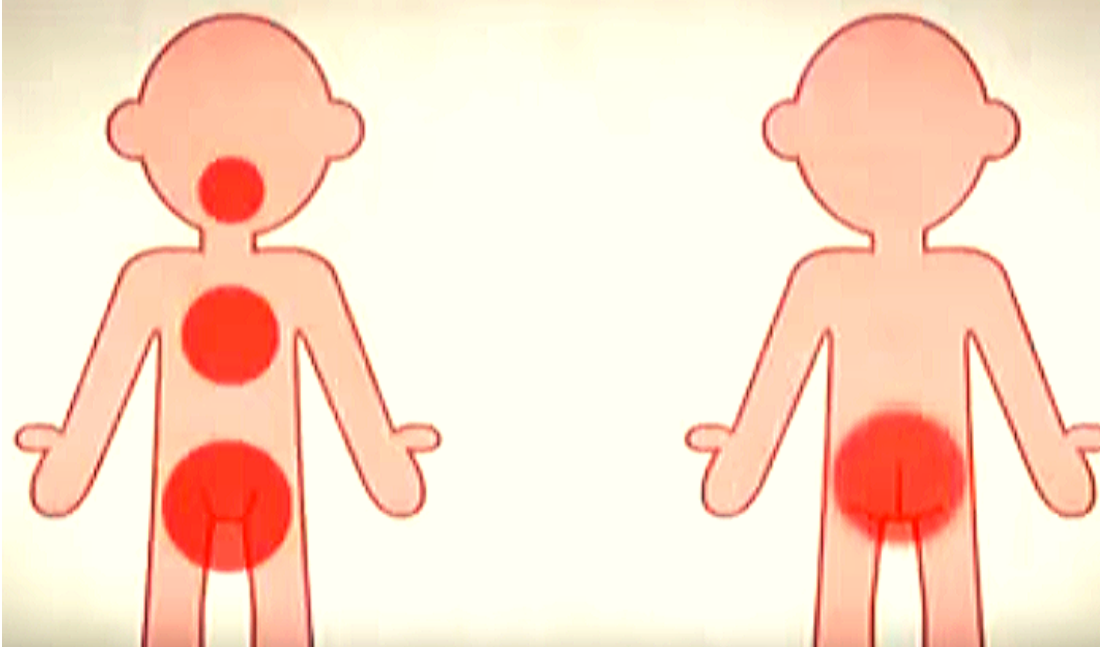
Çocuk bunu ya kendine saklar ya da koluna dair kullanabileceği doğru kelimeler olmadığı için iletişim kurmakta zorlanır.

Cinsel organlar da bedenimizin normal bir parçası olduğuna göre, kol ile verilen örnekten farkı yoktur. Cinsel organlara (cinsel ilişki, doğum, mastürbasyon, idrar vs.) sebebiyle **anlam yükleyen yetişkinlerdir çocuklar değil**.

Kişiler deneyimledikleri ve içinde buldukları toplumun cinselliğe dair barındırdığı mesajlara bakarak “cinsel organ” tanımına ulaşır. Bu bağlamda çocuklara cinsel organ tanımının **en yalın, en olumlu ve en objektif** şekilde verilmesi, bedenleri ile sağlıklı iletişim kurabilmeleri için önemlidir.

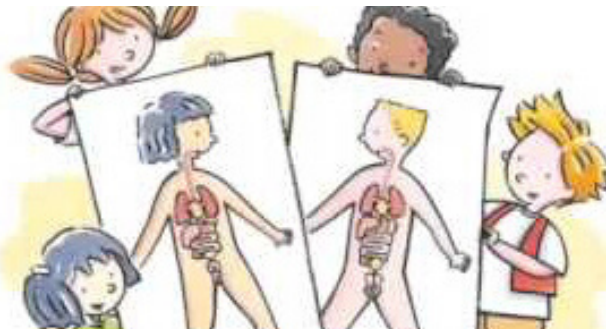
Özel Bölgeler Neden Özeldir?

İç çamaşırının kapladığı yerler, memeler ve ağız özel bölgelerdir. Çocuklara **“Penis, vulva ve popo”** özel bölgelerimizdir dendiği zaman doğal olarak “Neden özel?” diye düşünürler.

Özel bölgeler özeldir çünkü:

1. Özel bölgeler çok **hassas** bölgeler olduğu için özeldir, hatta iç çamaşırını ve mayo giyilmesinin sebebi budur.
2. Çocukların özel bölgelerine kimse dokunamaz **sadece ebeveyn ya da doktor**, hijyen (yıkama ve tuvalet) ya da sağlık sebebiyle dokunabilir. Doktorlar sadece anne ve baba varken çocuğa dokunabilir. Bu yüzden de özeldir.
3. Özel bölgeler çok hassas oldukları için onlara dokununca **bazen güzel hissettirebilir**, bu da onları özel yapar.

CİNSELLİK EĞİTİMİ ÜZERİNE

Anatomik Keşif

Çocuklar **2-5 yaşlarında genel anlamda bir merak** döneminden geçerler. Bedenlerinin farkına varmaya başlarlar. Özel bölgeler de hep kapalı oldukları için özellikle bu bölgeleri daha çok merak ederler. Giyinirken, banyoda ya da herhangi bir zamanda bedenlerini inceleyebilirler. Bu gelişim dönemine uygundur.

Başkalarının önünde **cinsel organ açma, dokunma** gibi durumlarda çocuklara "Burası senin özel bölgen, bunu özel alanında yapmanda sakınca yok ama başkalarının önünde yapmamanı rica ediyorum" gibi konuşulabilir.

Mastürbasyon

Çocuklarda mastürbasyon tuvalet eğitimi öncesinde sonrasında ya da geçirilen bir sağlık durumu (mantar enfeksiyon) sonrasında görülebilir.

Çocuk bu davranış **bazen hoşlandığı, bazen kaygı ile baş etmek amaçlı, bazen de kendine uyarın sağlamak için** yapabilir. Fiziksel veya duygusal bir soruna neden olmaz.

Bu konuda en çok üzerinde durulması gereken konu ise bu sürecin yetişkinler tarafından anlamlandırılması ile ilişkilidir. Her ne kadar davranışlar cinsel organlara yoğunlaşmış olmasına karşın çocuk açısından değerlendirildiğinde **bu saçını kaşımak, parmağını emmekten farklı bir durum değildir.**

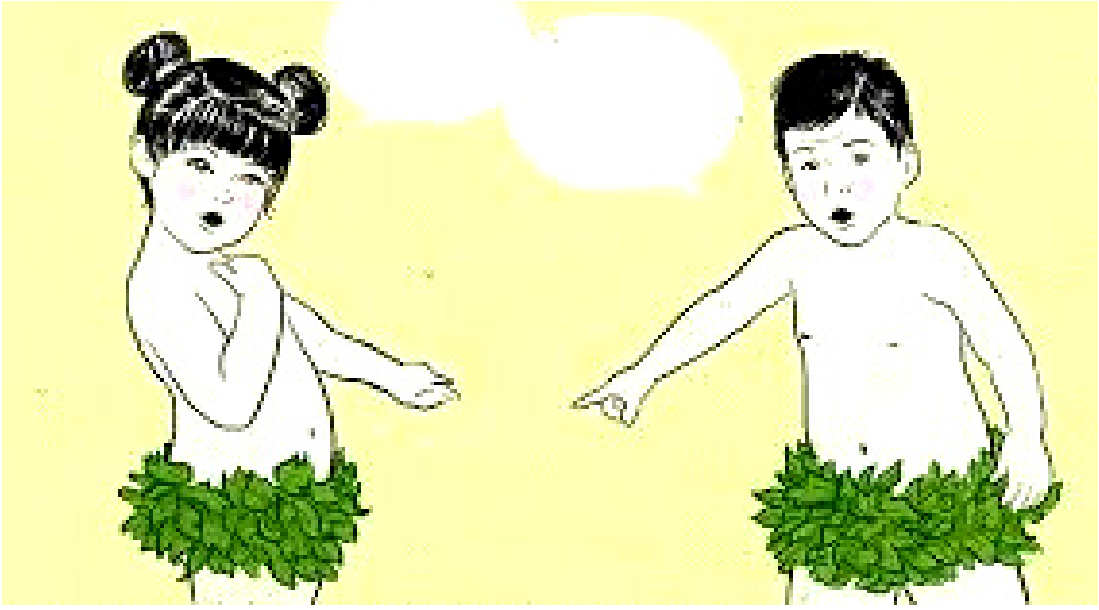

Mastürbasyon

Çocuklara bu durumda “ Evet burası hassas olduğu için dokununca hoşuna gidebilir, bunu kendi özelinde, kendi odanda yapabilirsin” denilebilir.

Bir çocuk mastürbasyon yaptığı için (ki çocuklarda mastürbasyon sıkça gözlenir) sürekli ailesinden azar işitiyor ve ayıplanıyorsa başka birisinin teması sonrası da aynı tepkiyi alabileceğini düşünüp bu bilgiyi saklayabilir.

Cinsel organlar ve bedene ait konular ailede ayıp ile özdeşleşiyorsa, çocuk bir istismar durumunda korkusundan ailesine bir şey söylemeyebilir ve bunun kendi suçu olduğunu düşünebilir.

Akranlarla Keşif

Küçük çocuklar **ergenlik öncesi döneme** gelene kadar bedenlerini keşfetme amaçlı doktorculuk gibi oyunlar oynayabilir. Bazen 7-8 yaşındaki çocukları odalarında arkadaşları ile birbirilerine penislerini gösterirken ebeveynler bulabilir.

Burada önemli olan çocuklara **çok ani ve hırçın tepkiler** vermemektir. O anda” Bu yaptığınız sizin yaşınız için uygun bir davranış değil, özel bölgeler size özel kalır” gibi bir açıklama getirip, çocuğunuzla daha sonra özel bölgeler hakkında konuşabilirsiniz. Bu bir problem olmaktan ziyade **sizin çocuğunuzla tekrar konuşmanız** için güzel bir olanak sağlar.

Ebeveynler Üzerinden Öğrenme İsteği?

Çocukların ebeveynlerinin özel bölgelerine dokunmaları ebeveyn üzerinden yaptığı bir beden keşfidir. Herkesin özel bölgesi vardır anne ve baba dâhildir.

Çocuğunuz size bu şekilde yaklaşıyor, sürekli sizin özel bölgelerinize bakmak istiyor ya da merak ettiğini söylüyorsa, ona **merak etmenin çok normal olduğunu** söyleyebilirsiniz. Herkes gibi anne babanın da özel bölgeleri onara özel olduğu için, meraklarını kendi bedeniniz üzerinden değil çocuklar için yapılmış çizimler üzerinden gösterebileceğinizi söyleyebilirsiniz.

Kaynakça

Rayka Kumru- Kapsamlı Cinsellik Eğitimi Serisi

